

migrant-friendly hospitals

Subproject C:

Scholing van het personeel met het oog op culturele competentie

VRAGENLIJST M.B.T. KLINISCHE CULTURELE COMPETENTIE – Pre (CCCTQ-PRE)

January 2004

**Karl Krajic
Robert C. Like
Beate Schulze
Christa Straßmayr
Ursula Trummer
Juergen M. Pelikan**

Ludwig Boltzmann Institute for the
Sociology of Health and Medicine
WHO Collaborating Centre for
Health Promotion in Hospitals and Health Care
Rooseveltplatz 2/4
A-1090 Vienna, Austria

TEL: +43 1 4277 48282

FAX: +43 1 4277 48290

EMAIL: info@mfh-eu.net

Please do not duplicate, quote from, or circulate without permission of the authors:
Karl Krajic, PhD, Beate Schulze, M.A., Christa Straßmayr, Ursula Trummer, PhD, and Professor
Juergen M. Pelikan, PhD, Ludwig-Boltzmann-Institute for the Sociology of Health and Medicine,
Vienna, Austria,
Professor Robert C. Like, MD, MS, University of Medicine and Dentistry of New Jersey-Robert
Wood Johnson Medical School, New Brunswick, New Jersey, United States of America phone:
+1-732-235-7662, email: like@umdnj.edu, <http://www2.umdnj.edu/fmedweb/chfcd/INDEX.HTM>
©2004

Ludwig Boltzmann Institute for the Sociology of Health and Medicine,
WHO Collaborating Centre for Health Promotion in Hospitals and Health Care
Rooseveltplatz 2/4, A-1090 Vienna, Austria TEL: +43 1 4277 48258, FAX: +43 1 4277 48290, EMAIL: info@mfh-eu.net

Financially
supported
by the
European
Commission

bm:bwk

Co-funded by
bm:bwk –
Federal Ministry
for Education,
Science and
Culture (Austria)

Pilot hospitals
from 13
member
states of the
European
Union

Supporting
partners

Co-ordinated by LBISHM,
WHO Collaborating Centre
for Health Promotion in
Hospitals and Health Care,
Institute for Sociology,
University of Vienna

migrant-friendly hospitals

MFH – project – subproject C:

Scholing van het personeel met het oog op culturele competentie: stelt ziekenhuispersoneel in staat beter met interculturele ontmoetingen om te gaan – baseline vragenlijst

Gebaseerd op:

VRAGENLIJST M.B.T. KLINISCHE CULTURELE COMPETENTIE (PRESCHOLINGSVERSIE) ¹

Waarom moet u deze vragenlijst invullen?

- De door u in deze vragenlijst verstrekte informatie wordt relevant op Europees niveau (als basis voor de ontwikkeling van Europese aanbevelingen en instrumenten)!
- Maar u kunt ook tot de kwaliteitsverbetering in uw eigen ziekenhuis bijdragen:
  1. Uw ervaringen vormen een belangrijke basis voor de permanente beoordeling en verbetering van de scholing, waaraan u gaat deelnemen
  2. De door u verstrekte gegevens zullen ook als algemene grondslag ter verbetering van uw werksituatie dienen.

Hartelijk dank voor uw samenwerking!

VERTROUWELIJKE INLICHTINGEN:

Uw persoonlijke antwoorden op deze vragenlijst worden VERTROUWELIJK behandeld en uitsluitend als onderdeel van het Europese projectonderzoek van LBI Wenen als Europese coördinator beschouwd.

Er zullen geen gegevens aan uw ziekenhuis ter beschikking worden gesteld die een identificatie van persoonlijke antwoorden mogelijk maken.

Ter bescherming van uw anonimiteit:

- Steek de vragenlijst na het beantwoorden a.u.b. in de envelop en plak deze dicht!
- Verzegelde enveloppen worden in uw ziekenhuis ingezameld en ongeopend naar LBI Wenen gestuurd!

¹ Robert C. Like (2001). Center for Healthy Families and Cultural Diversity, Department of Family Medicine, UMDNJ-Robert Wood Johnson Medical School, project gesponsord door Aetna Foundation 151 Farmington Avenue Hartford, CT 06156 USA
http://www.aetna.com/foundation/main_mission.htm

migrant-friendly hospitals

VRAGENLIJST M.B.T. KLINISCHE CULTURELE COMPETENTIE

A. Demografische kenmerken

1. Geboortedatum (jaar/maand/dag): jaar _____ maand _____ dag _____

Geef a.u.b. uw juiste geboortedatum op, deze dient als code om uw antwoorden van vóór de scholing met het tweede onderzoek in verband te brengen dat na de scholing zal worden uitgevoerd – om - als deel van de cursus evaluatie - de veranderingen precies te kunnen meten

2. Geslacht: mannelijk vrouwelijk

3. Nationaliteit: _____

4. Land van oorsprong: _____

5. Eigen beoordeling etnische achtergrond: _____

6. Spreekt u andere talen dan Nederlands? ja nee

Indien ja, preciseren a.u.b.: _____

7. Wat bent u van beroep en wat is uw functie in het ziekenhuis (bijv. arts, verpleegster/verpleger, fysiotherapeut(e) enz.; hoofd van de afdeling, arts in opleiding)

_____
_____

8. Op welke afdeling werkt u?

_____

migrant-friendly hospitals

B. Kennis

Als u vindt dat een vraag voor uw beroepstaken of werkgebied niet relevant is, kies dan a.u.b. het vakje NIET VAN TOEPASSING.

Hoe **GOED OP DE HOOGTE** bent u over elk van de volgende onderwerpen? (één vakje aankruisen)

	Helemaal niet	Een beetje	Enigszins	Tamelijk	Zeer	Niet van toepassing
1. Demografische situatie van verschillende etnische groepen in het ziekenhuis	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Sociaalculturele kenmerken van verschillende etnische groepen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Gezondheidsrisico's die verschillende etnische groepen ondervinden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ongelijkheden m.b.t. de gezondheid die verschillende etnische groepen ondervinden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Sociaalculturele onderwerpen bij behandeling/verzorging op uw afdeling	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Etno-farmacologie (d.w.z. afwijkingen in geneesmiddel-reacties bij verschillende etnische bevolkingsgroepen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Verschillende geneeskundige tradities (bijv. Ayurveda geneeskunde, traditionele Chinese geneeskunde)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Historische en hedendaagse uitwerkingen van racisme, vooringenomenheid, vooroordeel en discriminatie in de gezondheidszorg die door diverse bevolkingsgroepen in uw land wordt ondervonden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Nationale/regionale politiek met het oog op culturele verscheidenheid in de gezondheidszorg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Het beleid van uw ziekenhuis met betrekking tot culturele verscheidenheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐

migrant-friendly hospitals

C. Bekwaamheden

Hoe **BEKWAAM** bent u in de omgang met sociaalculturele vraagstukken in de volgende bereiken van de patiëntenzorg? (één vakje aankruisen)

	Hele - maal niet	Een beetje	Enigs- zins	Tamelijk	Zeer	Niet van toepas- sing
1. Groeten van patiënten op cultureel fijngevoelige wijze	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ontlokken van de zienswijze van de patiënt m.b.t. gezondheid en ziekte (bijv. oorzaak ervan, naam, behandeling, verloop, prognose)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ontlokken van informatie over gebruik van volksremedies en/of andere alternatieve geneesmethoden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ontlokken van informatie over gebruik van heelmeeesters en/of andere alternatieve beoefenaars	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Uitvoeren van een cultureel sensibel lichamelijk onderzoek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Voorschrijven van/onderhandelen over een cultureel sensibel behandelingschema	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Aanbieden van cultureel sensibele scholing en voorlichting van de patiënt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Aanbieden van cultureel sensibele klinische preventieve diensten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Aanbieden van cultureel sensibele zorg voor stervende patiënten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Beoordeling van kennis van en omgang met gezondheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Werken met medische tolken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Omgang met interculturele conflicten met betrekking tot diagnose of behandeling	☐	☐	☐	☐	☐	☐

migrant-friendly hospitals

	Hele- maal niet	Een beetje	Enigs- zins	Tamelijk	Zeer	Niet van toepas- sing
13. Omgang met interculturele problemen van het vasthouden aan tradities en compliance tijdens de behandeling	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. Omgang met interculturele ethische conflicten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. Verontschuldigen voor interculturele misverstanden of vergissingen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

D. Ontmoetingen/Situaties

Hoe **GOED** voelt u zich bij de omgang met de volgende interculturele ontmoetingen of situaties? (één vakje aankruisen)

	Hele- maal niet	Een beetje	Enigs- zins	Tamelijk	Zeer	Niet van toepas- sing
1. Verzorgen van patiënten met cultureel verschillende achtergronden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Verzorgen van patiënten met beperkte vaardigheid in het Nederlands	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Verzorgen van een patiënt die erop staat een beroep te doen op een heelmeester of alternatieve therapie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Identificeren van overtuigingen die door een patiënt of verpleger niet worden geuit, maar het behandelingsregime zouden kunnen storen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Aandacht geven aan niet-verbale vingerwijzingen of het gebruik van cultureel specifieke gebaren die in verschillende culturen verschillende betekenissen kunnen hebben	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Interpreteren van verschillende culturele uitdrukkingen van pijn, verdriet en lijden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Een patiënt motiveren de met culturele overtuigingen verbonden gedragingen of gewoonten te wijzigen die de gezondheid schaden	☐	☐	☐	☐	☐	☐

migrant-friendly hospitals

	Hele- maal niet	Een beetje	Enigs- zins	Tamelijk	Zeer	Niet van toepas- sing
8. Beter indirect dan direct met een patiënt over zijn/haar ziekte praten, als dit cultureel passender is	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Overbrengen van "slecht nieuws" eerst aan de familie van een patiënt en niet aan de patiënt zelf, als dit cultureel passender is	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Werken met beoefenaars van gezondheidsberoepen met verschillende culturele achtergronden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Werken met een collega die minachtende opmerkingen over patiënten uit een bepaalde etnische groep maakt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Behandeling van een patiënt die minachtende opmerkingen over uw etnische achtergrond maakt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. Omgang met patiënten die minachtende opmerkingen over de etnische achtergrond van een andere patiënt maakt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. Omgang met grote groepen van familieleden die een patiënt begeleiden en bezoeken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. Omgang met patiënten die cultureel andere eetgewoontes hebben (bijv. ramadan, bepaalde voedselstandaards zoals islamitisch of joods ritueel geslacht vlees enz.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16. Ondersteuning van de behoefte van de patiënt zijn/haar godsdienst uit te oefenen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

migrant-friendly hospitals

E. Bewustzijn

1. Hoe **BELANGRIJK** zijn volgens u sociaalculturele vragen bij uw interacties met: (één vakje aankruisen)

		Helemaal niet	Een beetje	Enigszins	Tamelijk	Zeer
a.	patiënten	☐	☐	☐	☐	☐
b.	familieleden	☐	☐	☐	☐	☐
c.	andere bezoekers	☐	☐	☐	☐	☐
d.	collega's uit uw eigen beroep	☐	☐	☐	☐	☐
e.	ander personeel	☐	☐	☐	☐	☐

2. Hoe **BEWUST** bent u zich van uw eigen...? (één vakje aankruisen)

		Helemaal niet	Een beetje	Enigszins	Tamelijk	Zeer
a.	etnische of culturele identiteit?	☐	☐	☐	☐	☐
b.	etnische of culturele stereotype handelingen?	☐	☐	☐	☐	☐
c.	vooringenomenheden en vooroordelen?	☐	☐	☐	☐	☐

3. Hoe **BELANGRIJK** vindt u een scholing in culturele verscheidenheid en/of multiculturele gezondheidszorg voor beoefenaars van gezondheidsberoepen? (één vakje aankruisen)

Helemaal niet	Een beetje	Enigszins	Tamelijk	Zeer
☐	☐	☐	☐	☐

migrant-friendly hospitals

F. Onderwijs en scholing

1. **HOE VEEL SCHOLING** in culturele verscheidenheid hebt u vroeger gehad?
(één vakje aankruisen)

	Geen	Een beetje	Enigszins	Tamelijk	Veel
a. op school	☐	☐	☐	☐	☐
b. bij primaire vakopleiding	☐	☐	☐	☐	☐
c. tijdens beroepsopleiding	☐	☐	☐	☐	☐
d. bij specifieke scholing in het ziekenhuis	☐	☐	☐	☐	☐
e. bij doorlopend (beroeps) onderwijs buiten het ziekenhuis	☐	☐	☐	☐	☐

2. Noem enkele potentiële uitdagingen voor de integratie van een scholing over cultureel competente gezondheidszorg in gezondheidsorganisaties en klinische praktijk?

3. Deel ons a.u.b. al uw overige commentaren en suggesties mee.

Hartelijk dank!